

ENERGISELSKAPET HARDANGER AS

Årsmelding
og
rekneskap

2023

7. driftsåret

"Din lokale energileverandør!"

ÅRET 2023

2023 vart eit nytt år med høge straumprisar, om enn svært varierende. Gjennom mellomlandsforbindelsane til kontinentet vert Sør-Norge direkte eksponert for høge straumprisar. Underinvestering særleg i transmisjonsnett, men også på regionalnettsnivå i Norge fører framleis til store områdeprisforskjellar innanlands, og at mange verksemdar rundt om i Norge ikkje får tilgang til den krafta dei treng.

Skal Norge nå dei nasjonale måla for reduksjon i klimautslepp, må nasjonen gjennom ei storstilt elektrifisering innan mange sektorar. Skal dette gjennomførast utan varig høge energikostnader for bedrifter og hushald, må tilgangen på elektrisk kraft aukast.

Produksjonsavdelinga i Hardanger Energi AS (HEP) fekk i mai 2021 saman med Eviny Fornybar (tidlegare BKK Produksjon) positivt svar på anken til OED på konsesjonssøknad om bygging av Tysso Kraftverk i Ulvik. Dette prosjektet vil om lag dobla HEP sin produksjon i vassdraget. Grunna endring i val av røyrgatetråse, sende Tysso Kraftverk i 2022 inn endringsmelding som må godkjennast av NVE. Ved utgangen av 2023 er det framleis ikkje tildelt sakshandsamar hjå NVE.

I juni 2023 fekk HEP derimot konsesjon på nye Tveitafoss kraftverk i Eidfjord kommune. Dette vil dobla produksjonen i høve til eksisterande kraftverk, og me ser fram til forventa byggestart hausten 2024.

Den største hendinga hjå oss lokalt er likevel at konsernet gjennom overtaking av breibandsselskapa Okapi AS og Kinsarvik Breiband AS no er engasjert i sluttbrukarmarknaden for breibandstenester for fyrste gong. Dei to selskapa vart i løpet av våren 2023 fusjonert under navnet Hardanger Energi Breiband AS. Me fekk med dette knytta til oss 9 nye heiltidstilsette medarbeidarar i Eidfjord og Kinsarvik, som tilfører konsernet viktig kompetanse til nytte i heile konsernet.

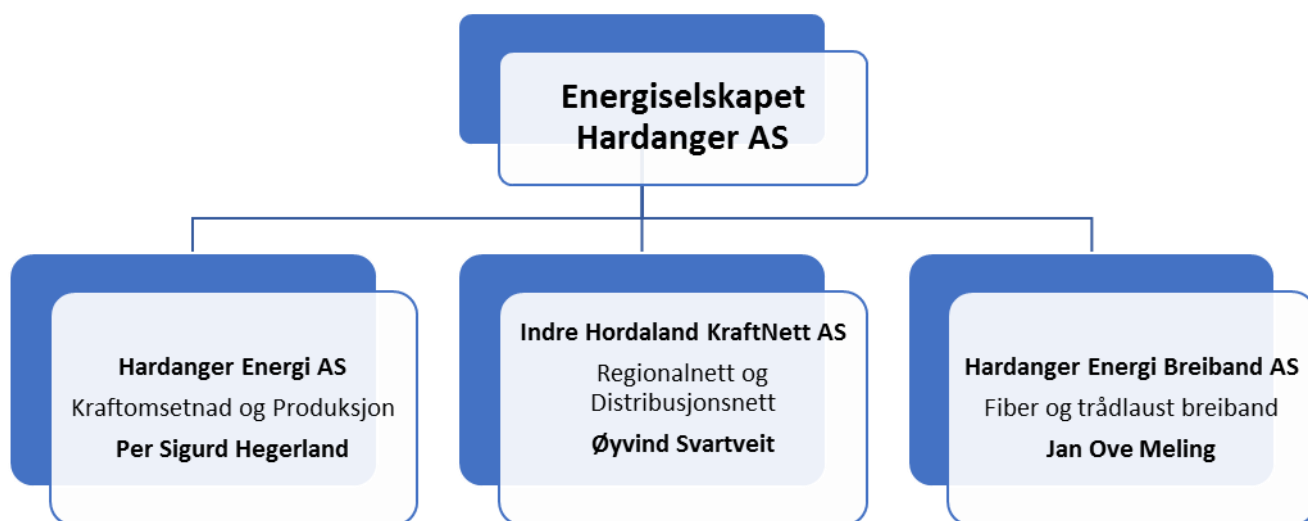
Me vil takka kundane, dei styrande organ i selskapet, tilsette, forretningskontaktar og samarbeidspartar for godt samarbeid i 2023.

Erlend Nornes
Dagleg Leiar

ÅRSMELDING FRÅ STYRET

Verksemda

Energiselskapet Hardanger AS er eit konsern med hovudkontor i Kinsarvik som driv med distribusjon av kraft, kraftomsetning, kraftproduksjon og breibandstenester. Frå og med 2023 ser konsernorganiseringa slik ut:

Eigarar er desse kommunane med slik eigardel:

Eigar	Eigarprosent
Ullensvang kommune	60,5 %
Eidfjord kommune	24,2 %
Ulvik herad	15,3 %

Leiing av selskapet

Konsernstyret i selskapet er pr 31.12. samansett slik:

Jon Olav Heggseth, Ulvik Herad (styreleiar)
Olav-Magnus Hammer, Ullensvang kommune (nestleiar i styret)
Lars Kristian Eidnes, Eidfjord kommune
Liv Myklatur, Eidfjord kommune
Jørund Kvestad, Ullensvang kommune
Amund Velure, Ullensvang kommune

Lajla-Margrethe Lindskog-Lund, Ullensvang kommune
Reidun Haugen Dalseth, Ullensvang kommune
Kari Sandøy-Jarman, Ulvik herad (observatør)
Jostein Midtun (representant frå dei tilsette)
Torbjørn Kvamme, (observatør frå dei tilsette)

Styret i Energiselskapet Hardanger AS har i 2023 handsama 46 saker. Energiselskapet Hardanger har teikna styreansvarsforsikring for konsernet og dotterselskap i Gjensidige. Forsikringa dekker styret sitt personlige erstatningsansvar ved utføringa av verva.

Pr 31.12.2023 er det totalt 45 tilsette. Dette talet inkluderer 1 lærling. Desse er fordelt på 4 tilsette i Energiselskapet Hardanger, 9 tilsette i Hardanger Energi, 22 tilsette i Indre Hordaland Kraftnett (IHK) og 10 tilsette i Hardanger Energi Breiband. Lærlingen arbeider i IHK.

Fråværsstatistikken viser eit totalt sjukefråvær på 4,5 % og eit kortidsfråvær på 1,82 %.

Etter styret si meining er arbeidsmiljøet ved Energiselskapet Hardanger AS godt. Det er god kontakt og samarbeid mellom administrasjonen og dei tilsette sine organisasjonar. Trivselen på arbeidsplassane er god. Dette er dokumentert gjennom tidlegare arbeidsmiljøundersøkingar føreteke av Bedriftshelse1. Neste arbeidsmiljøundersøking er planlagt i 2024.

Energiselskapet Hardanger AS er tilslutta Bedriftshelse1 med alle tilsette. Det har i løpet av året vore arrangert tryggleiks- og førstehjelpskurs for driftspersonalet. Det var i 2023 ei uønska hending som medførte fråvær.

Selskapet forureinar i svært liten grad det ytre miljøet. Kraftproduksjonen frå vasskraft er miljøvenleg og vasskrafta er rein og fornybar ressurs utan utslepp som forureinar det ytre miljøet. Anlegg for drift av nettet vert bygt på ein måte som i liten grad påverkar det ytre miljøet på ein negativ måte. Det har ikkje vore uhell i driftsåret som har gitt miljømessige skadar.

Likestilling

Pr 31.12.2023 var 6 av 45 tilsette kvinner. Verksemda har ei leiargruppe på 5 personar, ingen av desse er kvinner. I styret sit det tre kvinner av totalt åtte eigarvalde styremedlemer. Styreleiar er mann.

Lønsmessig vert dei tilsette vurdert ut frå utdanning, kvalifikasjonar og erfaring. Det skal ikkje vera nokon skilnad i handsaming av menn og kvinner lønsmessig. Snittløna for arbeidstakarar under leiargruppa var ved utgangen av 2023 703 tusen for kvinner og 692 tusen for menn. Det er kun ein deltidsstilling i konsernet, og det er ein mann som innehar denne stillinga.

Åpenheitslova

Konsernet vil innan 30. juni publisera ein eigen rapport på selskapet sine heimesider der det vert gjort greie for selskapa sine aktsomheitsvurderingar i forhold til negative konsekvensar for grunnleggande menneskerettar og anstendige arbeidsforhold.

INDRE HORDALAND KRAFTNETT AS:

Frå og med 1. januar 2020 omfattar konsesjonsområdet Ulvik herad, Eidfjord kommune, delar av Ullensvang Kommune og delar av Voss herad. Selskapet skifta namn frå Hardanger Energi Nett AS i desember 2021.

Forsyningsområdet er 4.037 km² eller vel 8 gonger større enn Bergen kommune. Selskapet har om lag 7.000 nettkundar, fordelt på dei 4 kommunane som utgjer konsesjonsområdet.

ANLEGGSSOPPLYSNINGAR:

509 fordelingstrafoar i drift med ei nominell yting på totalt 126.714 kVA.

13 krafttransformatorar i drift med ei nominell yting på totalt 142.550 kVA

Høgspent luftleidning: 320 km

Lågspent luftleidning: 326 km

Høgspentkablar: 228 km

Lågspentkablar: 327 km

Totalt: 1.201 km

	Jondal	Ullensvang	Eidfjord	Ulvik	Granvin	Kraftstasjonar	Totalt
Totalt Årsforbruk kWh	18909984	49648433	28988501	16797593	18398476	115427	132742987
Totalt Årsforbruk GWh	18,91	49,65	28,99	16,80	18,40	0,12	132,74
Totalt antal kundar	1146	2362	2077	781	791	15	7172
Forbruk per kunde kWh	16501	21020	13957	21508	23260	7695	19249

Av større arbeid som nettavdelinga har arbeidd med i 2023 nemner me:

Eigne nettanlegg:

- Forberedande arbeid ifm. framtidige større prosjekt har fortsett frå 2022 og inn i 2023.
 - o Ny trafostasjon Ulvik/Hydle.
 - Konesjonssøkt, og avventar svar frå RME/NVE.
 - o Sima
 - Det var blitt starta eit prosjekt for ombygging av Sima og vidare mot Klyve-Bu-Granvin. Jøsok Prosjekt er engasjert til å gjennomføre konsesjonssøknad av denne linje.
 - Det er i samarbeid med Statnett sett i gang arbeid med ny 132/66/22kV stasjon i Sima. Foreløpig tar dette for seg ein reinvestering av 22 og 66kV anlegg. 66kV anlegg planlagt bygd for framtidig 132kV.
 - o Cruise-lading Eidfjord
 - Diverse kontakt med Eidfjord Kommune som søker Enova om støtte til gjennomføring av prosjektet.
- Ny 22kV kabel og nettstasjon Krokavatn.
 - Driftsett sommar 2023. Foreløpig 5 kundar tilknytt.
- Etter mange år med svært stor aktivitet i Sysendalen har det i 2023 vore eit rolig år. 2023 er over halvert samanlikna med 2022.
- Det er generelt ønske om meir straum mange stader. Mange nettstasjonar har fått ny og større trafo.
- Nye nettstasjonar:
 - o Som ovannevnt, Krokavatn.
 - o Nedre Huhammar
 - Brann førte til at heile kiosken måtte byggast ny.
 - o Alsåker koblingsstasjon
 - o Vassdalen koblingskiosk.
 - o Fossatromma
 - o Glåmo
- Kraftstasjonar:
 - o Arbeid med Drøllstølsbekken (på drift mai 2024), Øvre Alsåker.
- I 2023 isolert sett opparbeida IHK seg ei meirinntekt. Dette førte til at ein i desember 2023 varsla nedgang i nettleiga. Nettleiga vart i snitt sett ned kring 7%.
- IHK har bestemt innkjøp av nytt nettinformasjonsystem Digpro. Oppstart med konvertering frå OpenNIS.

Store feil:

Det har også i 2023 vore eit greitt år mtp nettfeil. KILE-kostnaden er noko høgare enn tidligare år. Dette då nokon av feila berørte mange sluttbrukarar.

Den største feilen i 2023 skjedde 27-28. desember og berørte i første omgang alle kundar i gamle Jondal Kommune i tillegg til Utne. Seinare også Kinsarvik+Lofthus+Hauso til Aga. Årsaka til utkoblinga var feil hjå Fagne på linje Mauranger-Eidesfossen.

Utfordringar med reservestraum på fibersamband gjorde det utfordrande å gjenopprette straumforsyninga. Samtlege fjernstyrte stasjonar i Jondal var utan samband. Då straumen forsvann i Kinsarvik gjekk også driftssentralen ned. Mykje av koblingane måtte difor gjennomførast lokalt. Hovedtyngda av KILE-kostnadane vart tatt av Fagne.

Under: Nye nettstasjoner på Krokavatnet i Granvin og Nedre Huhamar i Jondal

MÅLAR/TILSYNSAVDELING

Tilsynsplan for 2023 er utarbeida etter rammer frå DSB. Det er utført 343 kontrollar fordelt på 1 nyanlegg og 388 periodiske kontrollar av bustadar og industri. I tillegg er det gjennomført 62 revisjonar av internkontroll hjå verksemdar. Tilsyna er utført i samarbeid med det sakkyndige selskapet Norsk Elsikkerhetskontroll. 9. klassar i konsesjonsområdet får tilbod om å reisa til «Vilvite»-senteret i Bergen for informasjon om eltryggleik og enøk.

ENØK

Alt enøkarbeid vert administrert av eit eige direktorat; Enova, som ligg i Trondheim. Alle nettkundane betalar eit påslag til Enova som deretter fordeler innkomne midlar til ulike prosjekt etter søknad.

KVALITETJUSTERT INNTEKTSRAMME FOR IKKJE LEVERT ENERGI (KILE)

NVE har reglar som gjer at leveringstryggleiken i nettet innverkar på inntektsramma. Regelverket er ein del av forskrift av 11. mars 1999 nr 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettverksemda og overføringstariffar.

KILE inngår som eit kostnadselement i den ordinære inntektsramma, og dette betyr at verdien direkte påverkar kor stor sum selskapet kan krevja inn frå nettkundane.

Verdien av avbrota utgjorde dette rekneskapsåret om lag 1,2 mill kr. Dette er om lag 0,4 mill kr høgare kostnad enn i 2022. Satsane for avbrot varierer alt etter kva kundegruppe avbrotet gjeld for, og om dette er varsla eller ikkje varsla avbrot.

MEIR-/MINDREINNTEKT

Indre Hordaland KraftNett AS har ei balanseført mindreinntekt på 3.918.000, sjå note 1 i konsernrekneskapan. Årets meirinntekt er kr 5.732.000. Meirinntekt er skilnaden mellom selskapet si innvilga inntektsramme frå NVE og faktisk innkravde nettstariffar frå kundane. IHK har altså om lag 3,9 mill kr til gode hjå nettkundane våre. Reguleringsmyndigheten for energi har i brev av 8. desember 2021 presisert at nettselskapa sitt ansvar for å styra meir-/mindreinntektssaldoar mot 0.

HARDANGER ENERGI AS

PRODUKSJON

Hardanger Energi har seks kraftstasjonar stasjonar med totalt 13 aggregat, desse stasjonane har produsert følgjande kraftmengd i 2023:

<i>Kraftstasjon</i>	<i>Produsert mengd i GWh</i>
Eidesfoss (Jondal)	11,5
Folkedal kraftverk (Granvin)	19,5
Haugafossen (Jondal)	12,6
Kinso kraftverk (Kinsarvik)	17,5
Tveitafoss kraftverk (Eidfjord)	8,9
Ulvik kraftverk (Ulvik)	5,0
Totalt	75,0

Biletet syner Tveitafoss Kraftstasjon. HE har fått konsesjon for å nær dubla produksjonen her.

Drift og vedlikehald kraftstasjonar

I 2023 vart samla produksjon ein god del under potensialet, grunna lågare tilsig enn i eit normalår, og langt under historisk toppnivå som var 2020. Knappe 20 % av årsproduksjonen kom også i august og september i ein periode med negative prisar. Dette påverka produksjonsverdien negativt. Dette er delvis motverka av positive resultatbidrag frå prissikring.

2023 var som året før eit roleg år vedkomande nyinvesteringar. Hovudårsaka til dette er mykje at me ventar svar frå NVE på søknadane våre for Tyssø kraftverk og nye Tveitafoss kraftverk.

Endringsmeldinga for Tysso Kraftstasjon er i skrivande stund ute på høyring, og byggestart for nye Tveitafoss er forventa i 3. kvartal 2024.

Med relativt låg aktivitet for nyinvesteringar har det vore meir tid til fokus på drift og førebyggjande vedlikehald. Det gode førebyggjande vedlikehaldet er noko me ser att i at me har hatt tilnærma full driftstid på alle aggregata våre så sant me har hatt vatn til drift. Det har ikkje vore nokon alvorlege feil på aggregata på maskiner og utstyr, noko som er eit resultat av arbeidet til dyktige fagfolk med stor omsut for anlegga. Mot slutten av året vart det eldste aggregatet i Tveitafoss teke ut av drift som førebuing på bygging av nye Tveitafoss kraftstasjon.

Figuren under syner månadlege gjennomsnittsprisar gjennom 2023:

Spot NO5 2023

Hardanger Energi AS organiserer også sal av straum til sluttbrukarmarknaden. Selskapet har om lag 5500 målepunkt til kraftkundar, og sel i størrelsesordenen 109 GWh kraft. Mesteparten vert seld i det me kallar lokalt område. Hardanger Energi har ein del større bedriftskundar utanfor konsesjonsområdet, som ein også yter rådgjevingstenester til i tillegg til å levera kraft. Selskapet tilbyr også kraftavtalar med varedeklarasjon frå egne kraftverk, 100% rein vasskraft (opprinnelsesgarantiar). Dette kan gje oss betre pris på opprinnelsesgarantiar enn kva me vil få ved sal i engrosmarknaden.

Selskapet har inngått ein allianseavtale med Wattn om marknadsføring og teknologiutvikling innan kraftomsetning. Kraftomsetnad hadde i 2023 eit positivt driftsresultat på 0,7 mill kr.

HARDANGER ENERGI BREIBAND AS

Hausten 2022 overtok konsernet aksjemajoriteten i Kinsarvik Breiband AS og alle aksjane i Okapi AS. I 2023 vart dei aksjane konsernet ikkje eigde ved årsskiftet i Kinsarvik Breiband også overteke. Ved dette har konsernet fått eit nytt forretningsområde, og har om lag 3.200 kundar fordelt på kommunane Eidfjord, Ullensvang, Ulvik og Voss. Ved årsskiftet var ca 800 kundar knytta på fiber, resten får internettaksess gjennom trådløst breiband eller coax.

Med verknad frå 1. januar 2023 vart dei to selskapa fusjonert under navnet Hardanger Energi Breiband AS (HEB). Det nye selskapet har no 10 kompetente heiltidstilsette med arbeidsstad i Eidfjord og Kinsarvik. HEB får sin internettaksess gjennom Hardanger Breiband. Her eig konsernet no 60 % av aksjane. Resten er eigd av Kvinnherad Breiband og Kvamnet.

Fyrste driftsår for HEB har vore prega av kraftig opptrapping av fiberinvesteringar. I 2023 er dei samlainvesteringane om lag dobla frå nivået i tidlegare Kinsarvik Breiband og Okapi. I 2024 er det lagt opp til ei ny dobling frå 2023-nivået.

Fiberlegging i Sysendalen

Resultatrekneskap og finans

Resultatrekneskapen viser eit resultat før skatt for konsernet på kr 53.255.727 (kr 25.098.481 for morselskap). Årsresultatet etter skatt er for konsernet kr 38.810.315 (kr 24.897.053 for morselskap).

Kommentarar til rekneskapstala:

Driftsresultat for konsernet er kr 69.471.416. Driftsresultatet er lågare enn budsjett, som skuldast lågare produksjonsverdi enn budsjettert som igjen skuldast både lågare produksjonsvolum og lågare prisar. Sjå elles note 2, segmentinformasjon.

Selskapet sin likviditet og soliditet er tilfredsstillande. Bokført eigenkapital utgjer 38,12 % av balansesum, opp frå 32,06 % i 2022.

Resultatdisponeringa:

Styret foreslår at overskot etter skatt på kr 24.897.053 (for morselskap) vert disponert slik:

Årets resultat:	kr	24.897.053
Avsett til annan eigenkapital:	kr	4.897.053
Foreslått utbytte:	kr	20.000.000
Sum overføringar:	kr	24.897.053

Finansiell risiko

Marknadsrisiko

Selskapet er som fylgje av kraftsal i spotmarknaden på NordPool eksponert for endringar i kursen på euro, samt svingningar i kraftpris. Selskapet har kun gjeld i NOK. Lånegjelda selskapet har ved årsskiftet har flytande rente, slik at selskapet er eksponert for renterisiko.

Kredittrisiko

Historisk sett har det vore lite tap på fordringar, og særleg grunna innføring av straumstøtte er risikoen for at motpartar ikkje har økonomisk evne til å oppfylle sine plikter framleis sett på som låg.

Likviditetsrisiko

Selskapet si beholdning av likvide midlar har ei god utvikling, og styret ser likviditetssituasjonen som tilfredsstillande.

Områderisiko

Områderisiko oppstår når prisen i vårt leveringsområde skil seg frå systempris. Dette oppstår når det er vanskar med overføringskapasitet mellom områder i straumprisområdet. Fram til no har dette ikkje vorte sikra i marknaden. Framover ynskjer selskapet å sikra produksjonen mot områderisiko, om det let seg gjera.

Vidare drift

Vidare drift er lagt til grunn for rekneskapen for 2023.

Kontantstraum

Me viser elles til kontantstraumsoppstillinga i konsernregnskapet.

Investeringar:

Årets investeringar i ordinære driftsmidlar er gjort utan låneopptak i NOK.

Framtidsutsikter

Innteninga er på kort sikt forventa stabil i høve til 2023 med forventa kraftprisar på nivå med 2023 for produksjonen vår. Litt fram i tid forventar ein likevel nokre år med svært høge kraftprisar ift gjennomsnittet dei siste 10 åra før 2022. Finansiell stilling vert vurdert som tilfredsstillande på både kort og lang sikt. Høgare norsk rentenivå enn tidlegare vil gje auka finanskostnader i høve til tidlegare år.

For Hardanger Energi AS er det kraftpris og utviklinga i produksjonsvolum som i størst grad påverkar resultatata. Me forventar relativt høge kraftprisar i åra som kjem, noko som kjem til uttrykk i både Statnett og NVE sine langtidsprognosar. Men kraftprisane er forventa å variera mykje, både innad i døgnet og gjennom året. Dette gir særleg kraftomsetning utfordringar knytta til profilrisiko. For nett er det knytta usikkerheit til tapskostnadene.

Som hovudsakleg produsent av uregulert elvekraft, er produksjonsvoluma avhengig av naturleg tilsig, og vil variera frå år til år. I 2024 og 2025 vil produksjonen vera lågare enn potensialet grunna produksjonsstans i Tveitafoss kraftstasjon.

IHK har god inntening, og men litt lågare effektivitet i NVE sine målingar enn tidlegare. Leiinga har eit stort fokus på å halda oppe effektiviteten, m.a. gjennom kostnadsreducerande samarbeidstiltak med andre nettselskap. Selskapet må truleg investera mykje i regionalnettet mellom Sima og Bu i Eidfjord i åra som kjem. Det er eit paradoks at innteksreguleringsmodellen til RME straffar selskapet sin effektivitet, nær sagt uansett kor lønsame slike investeringar er, og kor stort behovet er.

I 2023 stabiliserte forbruket i konsesjonsområdet seg og auka mot slutten av året, etter ein kraftig nedgang i 2022, truleg grunna høge kraftprisar. Auken har halde fram i 2024.

Samfunnsrekneskap

Energiselskapet Hardanger AS bidreg direkte og indirekte til ein vesentleg verdiskaping i samfunnet. Selskapet har mange dyktige medarbeidarar, og me er opptekne av at Energiselskapet Hardanger AS skal vera ein god arbeidsplass der medarbeidarane kan utvikla seg og arbeida i eit positivt miljø. Dette meiner me har stor betydning for rekrutteringa til selskapet.

Selskapet bidreg med økonomisk støtte til frivillig barne- og ungdomsarbeid i nærmiljøet, og likeins til lokale kulturarrangement.

Selskapet er medviten i bruk av lokale leverandørar ved kjøp av varer og tenester. Selskapet er godkjent opplæringsbedrift, og legg stor vekt på å rekruttera lærlingar lokalt for å sikra rekruttering til bransjen.

Sum direkte verdiskaping (tal i MNOK)

Type verdiskaping	Verdi i MNOK
Inntektsskatt frå selskapa	14.584.219
Skatt på inntekt – egne tilsette	10.560.380
Arbeidsgjevaravgift	4.827.433
Forbruksavgift	17.206.037
Avgift til Enova	1.758.535
Meirverdiavgift, netto	26.194.543
Eigedomsskatt	3.606.830
Utbytte (utbetalt i 2023)	41.310.000
Sum direkte verdiskaping i meldingsåret	119.366.851

Kinsarvik, 23.05.2024

Jon Olav Heggseth
Styreleiar

Olav-Magnus Hammer
Nestleiar

Lars Kristian Eidnes
Styremedlem

Amund Velure
Styremedlem

Jørund Kvestad
Styremedlem

Liv Myklatun
Styremedlem

Lajla-Margrethe Lindskog-Lund
Styremedlem

Reidun Haugen Dalseth
Styremedlem

Jostein Midtun
Styremedlem

Erlend Nornes
Dagleg Leiar